

EDEBİYATIMIZDA EYÜP

BEŞİR AYVAZOĞLU

*1953 Sivas - Zara doğumlu. Yüksek tahsilini Bursa'da tamamladı. Çeşitli liselerde Türkçe ve edebiyat öğretmeni, TRT'de uzman olarak çalıştı. Maballi gazetelerde başladığı gazetecilik hayatını Hergün, Tercüman, Türkiye, Yeni
Ufuk ve Zaman gazeteleriyle haftalık Aksiyon dergisinde yönetici ve köşe yazarı olarak sürdürdü. Şebir Tiyatroları'nda da repertuar kurulu üyesi olan yazarın yirmi civarında yayımlanmış kitabı ve çeşitli ödülleri bulunuyor.*

ŞİİRİN PENCERESİNDEN EYÜP

*Eyübün oyuncakları, allı bebek, güllü canbaz
Halicin uzunluğunda hepsi*

Fazıl Hüsnü Dağlarca

GİRİŞ YERİNE

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınına 1969 yılında başlanan 1000 Temel Eser dizisinin ilk kitaplarından biri de Yahya Kemal'in İstanbul hakkındaki yazılarının bir araya getirildiği Aziz İstanbul'du. İstanbul'a duyduğum büyük sevginin temelinde bu kitap ve hemen ardından çıkan Kendi Gök Kubbe'miz vardır. Hiç görmediğim İstanbul'a bu iki pencereden bakarak âşık olmuştum; hayallerimde âdeta tayy-ı mekân ederek Yahya Kemal'in işaret ettiği semtleri, Fatih'i, Kocamustapaşa'yı, Üsküdar'ı, Eyüp'ü, Erenköy'ü, Hisar'ı, Kanlıca'yı, istinye'yi vb. gezdim. Özellikle "Bir Rüyada Gördüğümüz Eyüp" yazısını bir başka gözle ve duyarlılıkla okumuş olmalıyım; yazıda tasvir edilen uhrevî atmosfer, muhtemelen o tarihte Si-vas'ta yaşadığım çevreye hakim olan derin dinî ve tasavvufî hassasiyetle örtüşmüştü ve Ulucami, Çifteminare, Cökmedrese gibi Selçuklu âbideleri hakkında Yahya Kemal'in yazdıklarına benzer denemeler yazmaya başlamıştım.

Eyüp Belediyesi
Kültür ve Turizm Müdür-
lüğü'nden Eyüp Sultan Sem-

pozyumu için "Edebiyatımızda Eyüp" konulu bir bildiri hazırlayıp hazırlanmayacağı sorulunca, aklıma ilk gelen, elbette Yahya Kemal'in ilk gençlik çağında hayal dünyamı kuşatan güzel yazısıydı. Kabul ettim, çünkü Eyüp gibi her bakımdan büyük önem taşıyan bir semtin edebiyatımızdaki akislerini araştırmak heyecan verici olabilirdi. Büyük bir hayal kırıklığına uğrayacağımı bilseydim, hiç böyle bir işe girişir miydim?

ESKİ EDEBİYATTA

Elbette öncelikle eski edebiyatımızı gözden geçirmem gerekirdi. O halde Lâtîfî'nin (ö.1582) hemen elimin altındaki Evsâf-ı İstanbul'una bakmalıydım; evet, işte eserin "Evsâf-ı cânib-i hazret-i Eyyûbü'l-Ensârî aleyhi rahmete'l-bârî" başlıklı bölümünde "hazret-i sultân-ı enbiyânın ashâb-ı kibârından ve a'vân ü ensârından" Ebâ Eyyub'un İstanbul önlerinde nasıl şehid olduğu anlatıldıktan sonra hakkındaki bazı rivâyetlerden ve kabrinin nasıl keşfedildiğinden söz ediliyordu. Eski edebiyatımızda belki de Eyüp Sultan hakkında ciddiye alınması gereken tek metin budur*. Ve bir

*Mehmed Akif Ersoy
(Eyüp Belediyesi
Arşivi'nden)*

de Seyahatname'sinin birinci cildinde Ev-liya Çelebi'nin yazdıkları...

Evsâf-ı İstanbul'dan sonra şehrengizleri gözden geçirmek gerekirdi ve bu iş yıllar önce Agâh Sırrı Levend tarafından yapılmıştı: Türk Edebiyatında Şehrengizler ve Şehrengizlerde İstanbul (1958). Baktım, sadece Tâcizâde Cafer Çelebi'nin (ö.1514) Hevesnâme adlı İstanbul şehrengizinin "Sıfat-ı kabr-i Eyyûb-i Ensârî" başlıklı bölümünde Ebâ Eyyûb'un bilinen macerası manzum olarak anlatılıyordu ve kayda değer bir özelliği yoktu. Elbette divanları da taramak gerekirdi, ama bu altından kolay kalkılacak iş değildi. En iyisi Âsaf Hâlet Çelebi'nin Divan Şiirinde İstanbul Sevgisi (1953) adlı antolojisiyle İsmail Hâmi Danişmend'in "Destan ve divan edebiyatlarında İstanbul sevgisi" adlı makalesine bakmaktı; baktım da. **Birçoklarına tuhaf gelecek ama, divan şairleri için sanki Eyüp diye bir semt yok, kıyısında köşesinde dolaşılıyor, fakat Eyüp'e uğramıyorlardı.** Bunun sebebini Hasırcızâde Mehmed Ağa'nın (ö.1837) Kaside-i teferrüciye'sindeki beyti okuduktan sonra keşfettim:

*Ziyâretgâhdır Eyyûb-ı Ensârî beğim amma
Halâvet bahşider bir nesnesi yok tab'-ı
insâne*

Öyleyse hiç duraklamayıp tıngır mıngır ya Sütlüce'nin, ya Kağıthane'nin yahut Karaağaç bahçesinin yolunu tutmak gerekirdi:

*Rebgüzârî bir ulu kâha çıkar
Gölü Kâğadhâne kurbiünden akar
Hazreti Sultan Eyyûb'a bakar
Bu dirabt-ı mîvedârm sâyesi
Kand-i dilber gibi dil eğlencesi
Gam-güsârım Kâreağaç başçesi
Mublîs Mustafa Efendi (ö.1728)
Çaresiz, Şair Aşkî'nin (ö.1574)*

Eyüp'te kesilen adak kurbanlarına telmihte bulunduğu

*Eşiğinde can veren merdin sevabım
bulmadı*

Hazret-i Eyyûb-ı Ensârî 'de kurban eyleyen

Divan şairlerinin Eyüp ve benzeri mekânlarla ilgili fikir ve duyularını anlamak için belki de en sağlıklı yol, çeşitli cami, medrese, sebil, çeşme vb. âbidelere yazılan kitabelerdir. Mesela Sultan III. Selim'in annesi Mihrişah Valide Sultan tarafından Bostan İskeleyi caddesinde yaptırılan sebilin kitabesi Şeyh Galib tarafından yazılmıştır. On beyitlik bu tarih manzumesinde Galib, Ebâ Eyyûb el-Ensârî'den şöyle söz ediyor:

*Bahş etdi mâl-i bî-bisâb dünyâyı etdi
feyz-yâb*

*Kurb-ı Ebî Eyyûba âb icrâsına kıldı
nigâh*

*Bir nev-sebil etdi binâ hem hoş-edâ
bem cân-fezâ*

*Nezdîk-i eshâb-ı safâ rıdvân-ı bulde
şâb-râb*

.....

*İt'âm için âfâkı beş yapıdı imâret müntehab
Ensârdan eyler taleb nasr-ı livâ-yı pâdişâh*

Galib, aynı sebile düşürdüğü bir başka tarihte de şöyle diyor:

*Hayr-ı cârîsinden oldu cümle âlem müstefiz
Bir de ez-cümle makaam-ı hazret-i
Hâlid'e âb*

Bu arada, Eyüp'te iki önemli şairenin de yattığını belirtelim. Biri Fitnat Hanım (ö. 1780), diğeri ise Sultan II. Mahmud'un kızı ünlü Âdile Sultan (ö. 1898). Şadırvan avlusunda, cüzhane binasının hemen yanında yatan Fitnat Hanım'ın mezartaşı kitabesi şöyledir:

1. Tam adı Ebu Eyyûb Hâlid b. Zeyd b. Küleyb el-Ensârî olan Eyüp Sultan'ın menkıbeleri, muhtemelen fetihten önce de anlatılıyordu. Bu menkıbelere dair birkaç eser vardır. Abdullab b. Sadık'ın Menâkıb-ı Ebû Eyyûb el-Ensârî adlı Türkçe eserinin yazma bir nüshası Hacı Mahmud Efendi, nr. 4692'dadır.

"Sâbika Şeyhülislam Mehmed Es'ad Efendi merhûmun kerîme-i muhteremesi ve tûtî-i şekeristân-ı iffet merhûm ve mağfûrlehâ Şerife Fıtnat Hanım rûhiçün el-fâtiha. Fî sene 1194". Bostan İskelesi sokağının sonundaki Mehmed Ali Paşa türbesinde yatan Âdile Sultan'ın Ebâ Eyyûb el-Ensârî'ye büyük bir sevgi duyduğu, divanındaki

*Sana bu Âdile bende
Kapunda has-ı efkende
Kerem kıl etme şermende
Ebâ Eyyûb el-Ensârî*

makta'lı şiirinden anlaşılmaktadır.

BEKÇİ BABAAYA GÖRE EYÜP

Tanzimat sonrasına geçmeden önce, İstanbul mahalle bekçilerinin destan ve manilerine de göz atabiliriz. Kızkulesi'nden Boğaziçi yalılarına, Ayasofya'dan Eyüb'e kadar İstanbul'nun karakteristik semtleri ve köşelerinin tasvir edildiği çok sayıda destan ve mani vardır. Eyüp Faslı'ndan birkaç dörtlük:

*Doğru yollara girelim
Erenler söziün görelim
Bu gice size sultanım
Bir güzel cevap verelim*

*Seyreyledim ben âlemi
Şu cihanda sürdüm demi
Hazret-i Eyyübe vardım
Yüz sürüp defettim gamı*

*Seyrettim Eyyübi bele
Gezindim sağ ile sola
Ali Bey köyüne vardım
Bir iki yaran ile bile*

Ve Eyüp'ün Anadolu'dan görünüşü: Aşık Ahmet Şeydâ, Sultan Aziz devrinde ziyaret ettiği İstanbul için yazdığı üç dstandan birinde şöyle diyor:

Çevre yanın hem kuşatmış inbisâr-ı

kûb-i Kaf

*Sahn-ı dünya Kabe-veşdir kabr-i Fâtih bî-
bilaf*

*Nısf-ı Beyt didiler (bep) türbesin iden tavaf
Eyyüb-i Ensâr gibi hûb canı var
İstanbul'un*

TANZİMATATAN SONRA

Divan şairlerinden ümidimi kesince Tanzimat sonrasına yöneldim. Kısa bir sürede bütün bir edebiyatı taramak imkânsız olsa da kimin hangi eserlerinde Eyüp'ten söz etmiş olabileceğini tahmin etmek zor değildi. Bu gözle bakılabilecek bütün eserlere gözden geçirdim: Sonuç daha büyük bir hayal kırıklığı. Sadece Halit Ziya'nın *Kırk Yıl*'ın-

*Yahya Kemal
Beyatlı
(Eyüp Belediyesi
Arşivi'nden)*

da bir paragraf buldum. Aşk-ı Memnu yazarı, Eyüp'te, Balcılar Yokuşu'ndaki bir evde doğmuş. Babası iş adamı olmaktan çok tasavvufa meraklı bir fikir ve duygu adamıymış; İstanbul'a yerleşmeye karar verince, Eyüp'te oturan Mehmet Bey adında ağırbaşlı, asil, muhterem bir ahababının telkiniyle bu ruhanî semti tercih etmiş. Halit Ziya'yı doğduktan hemen sonra onun kucağına vermişler. Mehmet Bey, bebeğin kulağına ezan okumuş ve birini Eyüb'e adını veren büyük sahabiden alarak üçlü bir isim vermiş: Mehmed Halid Ziya-eddin.

En iyisi *Safahat*'a bakmaktı; fakat Eyüp Sultan etrafında oluşan efsanelerin ve türbeye izafe edilen kudsiyetin, İslam'ı efsanelere, türbelere, mezarlıklara hapseden anlayışa karşı düşmanlık hisleriyle dolu olan Mehmed Âkif'i çok rahatsız etmiş olabileceği aklıma gelince *Safahat*'ı ümitsizce taradım. Tahminimde yanılmamıştım; merhum, sadece Mezarlık adlı şiirinde Eyüp'ün mezarlıklarını ve uhrevî atmosferini tasvir ediyordu:

Geçen sabah idi Eyyûb'a doğru çıkmıştım.

Aşıp da sûrunu şehrin atınca birkaç adım,

Ufuk değişti, önümden çekildi eski cihan;

Göründü karşıda füşhat-serâ-yı kabristan.

Fakat o bir koca deryâ-yı sermediyet idi,

Ki her hazîre-i sengîni mevc-i münceîdi!

Kenarda durmıyarak girdim en derin yerine

Oturdum arkamı verdim de taşların birine.

Ridâ-yı samte bürünmüş bütün yesâr ü yemîn,

Huzûr içinde ağaçlar, sükûn içinde zemîn.

Bütün o yükselen emvâc, o bî-nihâye deniz,

Derin bir uykuya dalmıştı, her taraf sessiz.

Yavaş yavaş açılıp perde-i likaa-yı muhît;

Harîm-i rûhumu doldurdu kibriyâyı muhît.

Anlaşılan, Eyüp'ü Yahya Kemal kadar derinliğine hisseden başka şair yoktu. Mütareke devrinde Tevhîd-i Ef-kâr'ın 5 Mart 1922 tarihli nüshasında yayımlanan "Bir Rüyada Gördüğümüz Eyüp" adlı ünlü yazısında, Ebâ Eyyûb Halid'in Hazreti Peygamber'i evinde misafir edişinden başlayarak İstanbul surları önünde şehit düşüşüne kadarki macerasını, ardından kabrinin Akşem-seddin tarafından keşfini ve semtin uhrevî bir "ölüm şehri" olarak nasıl oluştuğunu anlatan Yahya Kemal şöyle diyordu:

"Bütün o kabirlerin aralarından geçtiğim bir gün sahâbi Halid'in yanında fetih askerlerinden birinin burma kavuklu taşına vecdle uzun uzun baktım; tiryaki bir ocak ihtiyarının vücudunu haber veren o metin taş, ölümün ortasında kavuğu yıkmış, hâlâ o fetih rüyasını görüyor gibi dalgın duruyordu. Zaten Eyüb, o rüyanın toprakta mücessem bir devamı değil mi?"²

Bu cümleleri yeniden okurken birden Sezai Karakoç'un Fecir Devleti'nde Yahya Kemal'i "bozgunda bir fetih düşü" diye tarif ettiğini hatırladım. Aynı düşü, aynı tarihlerde, aynı tarzda gören biri daha vardı: Ruşen Eşref. "Eyüp Sultan" ve "Eyüp Sultan'da Ramazan Gecesi" ve başlıklı kısa yazılarında milleti-mizi bütün felâketlere rağmen ayakta tutan değerleri vurguluyor ve diyordu ki:

"Kavuklu bir taşta yaslanıp İstanbul'u seyrettim. Eyüp'ten Sultahahmet'e kadar yüzlerce minare ve birçok mahya! Bütün sefalet manzaralarını, içindeki bütün acıları, yabancı varlıkları örten;

² Yahya Kemal'in Tevhîd-i Ef-kâr'ın 27 Nisan 1922 tarihli nüshasında çıkan "Yâ Vedûd" başlıklı yazısıyla 10 Mayıs 1922 tarihli nüshasında çıkan "Saatler ve Manzaralar" başlıklı yazısının "Eyüp'de Namaz Saati" bölümünü de bu çerçevede ele almak gerekir.

yalnız Türk'lün ve İslam'ın şânını, zafelerini karanlıklarda ışıktan birer dağ heybetinde göklere doğru ilan eden İstanbul! Türklerin bir ufuktan öbür ufka kadar kendileri için nurlarla çizdiği lâyemut İstanbul! Ah o İstanbul'u kucaklayabilseydim, öpseydim, tekrar öpseydim. O kavuklu taşın dibinde bu İstanbul için birkaç gözyaşım kaldı".

Yahya Kemal'in ve Ruşen Eşref'in yazıları, öyle sanıyorum ki, Mütareke devrinde işgal acısını yaşayan aydınlar da İstanbul'a Türk kimliğini kazandıran değerlere yönelik ihtiyacını ifade ediyordu. İstanbul'un büsbütün kaybedilebileceği endişesiyle fetih devirlerine özellikle işaret eden aydınların amacı, bu yolla halkın kendine güven duymasını sağlamaktı. Fetihten hemen sonra teşekkül etmiş bir semt olan Eyüp bu bakımdan çok önemliydi. Ancak yukarıda da belirttiğimiz gibi, Mehmed Âkif ve Ahmed Naim Baban gibi bazı aydınlar farklı düşünüyorlardı. Nitekim Yahya Kemal ile Dârülfünûn'da birlikte çalıştığı Buharî mütercimi Ahmet Naim Bey arasında "Bir Rüyada Gördüğümüz Eyüb" yazısı yüzünden bir tartışma çıkmıştır. Naim Bey, şairi bu yazısından bahisle İslâm'ı efsaneler üzerine kurulmuş bir din olarak göstermekle suçlar. Yahya Kemal, Naim Bey'le aralarında geçen ilginç tartışmayı *Siyasî ve Edebî Portreler*'inde uzun uzun anlatmıştır.

Aynı nesilden bir şairin Ebâ Eyyûb el-Ensârî adını hiç duymadığını söylesem inanır mısınız? Yıl 1928, İkdâm'da Kemaleddin Şükrü Bey'in İslam tarihinden bazı hadiseleri anlattığı yazıları çıkmaktadır. Bu yazılardan birinde Halid bin Velid'in Beni Tamim kabilesiyle yaptığı savaştan ve kabilenin bütün erkeklerini kılıçtan geçirerek Ümmü Temim'le evlenmesinden söz edilir. Aynı gazetenin yazarlarından Ahmet Haşim'in bu yazıyı okuduktan sonra yazdığı "Bu ne biçim veli?" (10 Mayıs 1928) başlıklı kısacık fıkranın ikinci paragrafı şöyledir:

"Fakat Eyüp'te dalları leylek gagaları gibi takırdayan ihtiyar selvilerin gölgesindeki asır-dide misafir, şu Ümmü Temim'e temellük maksadıyla, bir gece içinde bütün bir kabilenin erkeklerini kılıçtan geçiren ve Freudist tedkikat için emsali bulunmaz bir numune teşkil edecek olan azgın erkek ise, onun kudsiyetinden ne başağrısını, ne de sancıyı geçirmek için istimdad etmeli. O, olsa olsa, tab ve takatten düşenlerin başvuracakları bir şifa yeri olabilir."

Fıkırayı okuyanlar derhal gazeteyi arayarak hatayı düzeltirler. Bunun üzerine Haşim ertesi gün şu tavrıyla neşreder: "Dünkü yazıda Halid bin Zeyd Ebâ Eyyûb el-Ensârî ile Halid bin Velid birbirine karıştırılmıştır. Maalitizar tasahih olunur".

Bazı yazılarında, mesela "Müslüman Saati"nde eski hayatımıza ve İstanbul'a Yahya Kemal'in duyarlığıyla bakan Haşim'in Eyüp Sultan hakkında bilgisinin ve fikrinin olmaması çok tuhaftır.

Halid Ziya
Uşaklıgil (Eyüp
Belediyesi
Arşivi'nden)

Eyüp'e defnedilmesi kaderin garip bir cilvesi olmalı!

Eyüp Sultan semtini daha sonra da Yahya Kemal gibi hissedip yazarlar olmuştur. Mesela İsmail Habib Sevik İstanbul Fethi Derneği tarafından yayımlanan Fâtih ve İstanbul dergisinin 29 Mayıs 1953 tarihini taşıyan birinci sayısında yayımlanan "Fatih'in İstanbul'daki ilk eseri: Eyyûb Sultan Sitesi" başlıklı makalesinde, Yahya Kemal gibi, Medine'ye hicret eden Hazreti Peygamber'in devesinin Halid'in evininden önünde diz çökmesinden başlayıp Akşemseddin'in keşfine, ve o günden günümüze kadar Eyüp macerasını anlatır. Ahmet Hamdi Tanpınar da Eyüp'e ve bütün İstanbul'a Yahya Kemal'den devraldığı duyarlılığıyla yaklaşmış, *Beş Şehir*'in İstanbul bölümünde Haliç manzarasına asıl üslubunu Eyüp serviliklerinin verdiğini yazmıştır. Samiha Ayverdi'nin *İstanbul Geceleri* (1971)'ndeki

Salah Birsal

Foto: Ara Güler

Eyüp'ü de Yahya Kemal'in yazısını göz önünde bulundurarak okumak gerekir .

PEKİ, BAŞKA?

Anne tarafı Eyüplü olan ve bunu İstanbul adlı şiirinde "Anamın toprağı Eyüpsultan" mısraıyla ifade eden Ziya Osman Saba, çocukluk hatıralarında önemli bir yeri bulunan Eyüp Sultan'ı Yaz Gezintileri adlı denemesinde ve Toprağım adlı şiirinde anlatmıştır:

*Ne kadar istiyorum, akşamleyin,
ezanda,*

*Eski bir evde olmak, orda, Eyüpsul-
tan'da*

*Bir yandan ölmüşlerim, bir yanda
kalanlarım.*

*Duyayım: Gece, gündüz, hayat,
ölüm içiçe*

*Dallara konan karga, camımı vuran
serçe,*

*Toprakta yatan annem, eli dizimde
karım.*

*Ahret dolsun içime kumruların
"Hu..."sundan*

*Diyeyim, camiinin geçerken
avlusundan*

*Şu musalla taşında bir namaz
yatacağım.*

*Bir tabutun içinde sır vermeden
gidenler,*

*Orta beyaz taşlarla yıllardır beni
bekler,*

*Benim de gözlerime yakın olsun
toprağım.*

Ziya Osman Saba Eyüp'te, aile mezarlığında yatıyor. Eyüp'te yatan bir başka şair de Necip Fazıl'dır; *Canım İstanbul* adlı şiirinde bu semtin öksüzlüğünden söz eder:

Yedi tepe üstünde zaman bir gergef işler!

Yedi renk, yedi sestem sayısız belirrişler...

*Eyüp öksüz, Kadıköy süslü, Moda kurumlu,
Adada rüzgâr, uçan eteklerden sorumlu*

Eyüp, Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın Haliç adlı şiirinde önemli bir yer tutar:

Eyübün oyuncakları, allı bebek, gül-lü canbaz

Halicin uzunluğunda hepsi

.....

Haliç, ağırlığı gün artan tepsi

Eyüpte cuma, binlerce inanç, Tanrı-sına açılmış avuçlar

Güvercinlerle çocuklarımız bir ak suda birleşmiş

Sonra pazaryeri dayanmış karpuz karpuz, balık balık ulu tapınağa dek

Sonra ayakkabı boyacıları, sandıkla-rı sarıdan pembeye, binlercesi birden

Halicin yeni çağını yaratır hepsi.

Haliç bir uzun tepsi,

Eyübün yaşlı kadınlar parkında dü-şünür nurdan nineler,

Sırtlarda ölümlerle birlikte, İstanbul'u görmek

*Geçmişin kaçışı duyulur, duyulur geleceğin ayak sesleri titrersiniz
Ağız ağız ekmek tadında bir savaş,
Halicin güzelliğinde hepsi.*

İlhan Berk'in de Haliç adlı bir şiiri vardır; bu şiirde Eyüp'ten şöyle söz edilir:

Ve Eyüp'e bakıyorum. Eyüp'de su suya benziyor

Bir ev bir eve. Bir yaprak bir yaprağa.

Ve incecik çiziyor geceyi bir kağıt bir ağaç

Ve eski yeşil denilen bir yeşil.

Ve bir su çarkı.

Tesbit edebildiğim kadarıyla Sunul-lah Arısoy ve Edip Ayel'in Eyüp, Beh-çet Kemal Çağlar'ın *Eyüp'te Akşam* ve İbrahim Minnetoğlu'nun *Eyüp Sultan* adlarında birer şiiri var. Birçok şairin İstanbul'a dair şiirlerinde Eyüp'ten de söz edilmiştir, aransa belki bunların dı-şında da bazı metinler, mısralar, değin-meler vb. bulunabilir, ama.. aslında edebiyatımızda Eyüp yok!

Eyüp deyince hâlâ aklımıza ilk ge-len ismin Pierre Loti olması utanç veri-cidir.

KAYNAKÇA

Hasan Akay: *Fatih'ten Günümüze Şairlerin Gözüyle İstanbul I-II*, İstanbul 1997

Samiba Ayverdi: *İstanbul Geceleri*, İstanbul 1974

Yahya Kemal Beyatlı: *Aziz İstanbul*, İstanbul 1969

..... *Siyasî ve Edebî Portreler*, İstanbul 1968

..... *Tarih Musahabeleri*, İstanbul 1975

Salah Birsel: *Kabveler Kitabı*, İstanbul 1975

Asaf Hâlet Çelebi: *Divan Şiirinde İstanbul*, İstanbul 1953

İsmail Hâmi Danişmend: *"Destan ve divan edebiyatlarında İstanbul sevgisi"*, *Fatih ve İstanbul*, S.1, 29 Mayıs 1953

Mehmet Nermi Haskan: *Eyüpsultan Tarihi*, 2.bs., İstanbul 1996

Abmet Haşim: *Bütün Eserleri II/Bize Göre*,

İkdam'daki Diğer Yazıları (Haz. İnci Enginün-Zeynep Kerman), İstanbul 1994

Agâh Sırrı Levend: *Türk Edebiyatında Şehr-engizler ve Şehr-engizlerde İstanbul*, İstanbul 1958

M.Zeki Oral: *"İstanbul Destanları"*, İstanbul Enstitüsü Mecmuası, S. IV, İstanbul 1958

Ziya Osman Saba: *Geçen Zaman-Nefes Almak*, İstanbul 1994

..... *Değişen İstanbul*, İstanbul 1959

İsmail Habib Sevük: *"Fatih'in İstanbul'daki ilk eseri: Eyyüb Sultan Sitesi"*, *Fatih ve İstanbul*, S.1, 29 Mayıs 1953

Abmet Hamdi Tanpınar: *Beş Şehir*, İstanbul 1969

Halit Ziya Uşaklıgil: *Kırk Yıl*, İstanbul 1969

Ruşen Eşref Ünaydın: *Ayrılıklar*, İstanbul 1923

Mubtar Yahyaoğlu: *İstanbul mahalle bekçilerinin destan ve mani katarları*, İstanbul 1948.